

Årgång 50 1998 Nummer 3

Min mamma Naëmi Sewerin har gått bort (den 11 augusti). Hon hann fylla 92 år. 1982 blev hon medlem i MFK och fr.o.m. 1989 direktansluten till SFK.

Hon var en typisk frisksportare, trots att hon aldrig deltog i några motionslopp. Men hon cyklade mycket på egen hand, kors och tvärs genom södra Sverige, på semesterresor och mellan sina olika skolor och hemmet. Och så länge hon orkade gå, var det besvärligt att hålla jämna steg med henne. Hon var helnykterist sedan födseln, hade aldrig en tanke på att röka eller att använda andra droger och hon var vegetarian (hon vägrade äta döda djur). Många gånger var hon med på MFK:s möten, både i stan och i stugan. Långt före mig var hon med och hjälpte till på Stortorget vid vätskekontrollen (vid tävlingen Malmö Marathon). En historik över hela hennes liv och leverne finns inne i tidningen.

Hej!

När jag skriver detta, har den trista, kalla sommaren liksom hösten med lövräfsning och svampplockning svunnit hän. Nu är vintern på väg med raska kliv och är man en riktig Frisksportare, längtar man nu efter snö och skidåkning (men inte gärna snöskotning). Hur ska vintern bli i Skåne? Det är som vanligt den stora frågan.

Först ut på plan för oss är i alla fall Barnens Vasalopp (refereras på annan plats i tidningen). Sedan är det dags för det riktiga Vasaloppet, som inträffar 7 mars nästa år. Man firar nu 75-årsjubileum, vilket ger en extra glans över tävlingen. Vasaloppet är det äldsta (1922), längsta (nio mil) och största (15 800 åkare) skidloppet i världen, enligt Åke Stolt i SDS. Deltagarrekordet ligger på 15.826 från 1994.

För mig har sommaren och hösten varit en tid fylld av vemod. Min mamma gick bort 11 augusti och det innebar, att jag inte kunnat vara med på en del av våra arrangemang, bl.a. Löparfestivalen. Och när det var dags för mammas begravning 28 augusti, kunde vi tyvärr inte vara med på Kirsebergsvandringen. Den hade vi sett fram emot, eftersom vår äldste son Per nyligen flyttat från Lund till Kirseberg.

Den 9 oktober åkte vi till Småland för urnsättning av min mamma på Tannåkers kyrkogård (min pappa är redan begravd där). Och då orkade vi inte vara med på det intressanta programmet om amalgam kvällen före.

Jag har varit med om en och annan vandring samt ett par trevliga stugträffar. Men det skulle inte skada, om det kom fler medlemmar, när vi besöker vår stuga. Det är ju så skön natur därute i trakten av Romeleåsen.

Så får jag önska en trevlig fortsättning på året, det näst sista på detta århundradet. Gertrud

Den oförklarliga konsten att cykla Av Olle Hammarlund (Ur tidn. Turist för några år sedan)

Kommer du ihåg i din ungdom, då du låg på alla fyra och gjorde kedjan ren, letade efter håll på slangen, oljade navet eller satte fast en stänkskärm, som ville skramla? Vad lycklig du var.

Nu har du bilen med fördelardosan och batteriet och förgasaren och tändstiften och kromlisterna, som med allt sitt inbyggda förnuft bara ger dig bekymmer.

Du hade en verktygsväska av läder under sadeln med plats för skruvnyckel, putsduk, ringavtagare och en liten plåtask med laglappar, en bit sandpapper och ett stycke talk och en liten tub solution, som klibbade. Du kunde skruva av styret, vända på det och sätta på det igen, så du låg vinkelböjd över ramen och for som ett gammaltestamentligt jehu över grusvägarna.

Du kunde packa cykelväskorna, rulla ihop ett tält och en sovsäck av två hopsyddas filtare och fästa där bak, placera ett fotogenkök på frampaketställaren och ge dig ut på långfärd genom ljusgröna bokskogar och doftande talldungar, segt strävande i backarna och ibland med regnet i nosen, uppsökande runstenar och kyrkor och gamla rådhus, allt enligt medförda handböcker. Du kunde ge dig av från landsvägen och ta krokiga småvägar och ringlande stigar. Du for aldrig fortare än att du kände marken dofta och fåglarna sjunga.

Du slog läger vid en bäck och stekte ditt fläsk och kokte ditt kaffe och skrev i din dagbok och kröp in i ditt tält, när nattkylan kom. Du var tidigt uppe med fågelsången och kokte ditt kaffe och såg på din karta och for sedan vidare med solen glittrande i ekrarna. Du såg mycket och hörde mycket och upplevde mycket och du gjorde det intensivt och förtäta. Du var fri på din cykel.

Bilen blir aldrig poesi. En cykel är det ofta. Hjalmar Gullberg hade en cykel, som hette Apollo.

Apollo var son till Zeus. Han var sångens gud och solens och ljusets och kloketens.

Men vi har aldrig blivit så kloka, att vi vet hur det egentligen går till att cykla.

Vi vet, att det är en fråga om att hålla balansen. Men inga cykelfabrikanter, inga civilingenjörer, inga professorer kan säga den exakta formeln bak metoden att motverka tendensen att falla genom att vrida på cykelns styre.

Styret ska – med Arthur Koestlers glasklara formulering – vridas så att för en given vinkel av obalans kurvaturen av varje vridning är omvänt proportionell till kvadraten av den hastighet, varmed cyklisten färdas.

Du som cyklar där i solen lyder alltså en kod av regler, som är specificerbara men som du – eller jag – inte kan specificera. Kontrollen av den uppövade konsten fungerar inte förståndsmässigt. Den är en känsla.

Cyklisten kunde skriva på sin nummerplåt, om han har någon, filosofen Pascals motto: Le coeur a ses raisons que la raison ne connaît pas, hjärtat har sitt förnuft som förnuftet inte erkänner.

Vad lärs oss detta? Det lär oss att konsten att cykla är oförklarlig.

Det är, med andra ord, mindre skillnad mellan konsten att tänka och konsten att cykla än vad vår stolthet vill erkänna. Båda styrs av komplicerade koder som vi bara har diffusa begrepp om. Som med poesi.

Alltså: när tänkandet är som bäst, är det som att cykla mellan enebuskarna över heden med solen i ögonen. Ta din Apollo i handen och ge dig ut.

Stadsvandring i Kirseberg

Den 27 augusti samlades 17 personer vid Beijers park för att vandra genom Kirsebergsområdet under Knut Jönssons och Börje Wihlborgs ledning.

Som vanligt, när Knut är guide, blev det mycket intressant och Börje, som växt upp på "Backarna", hade också mycket att berätta. Vi vandrade genom trånga gränder bland mycket gamla hus och vi stegade även in i en liten idyllisk trädgård (Knut hade föranmält vårt intresse). Vi fick veta mycket om det gamla vattentornet och så hittade vi gamle mästebrottaren Gustav Freijs plats.

Kvällsvandringen avslutades med fika, som Gunhild hade ordnat och även bjöd på. Vi vandrare tackar för en trevlig och givande kväll och ser fram mot nästa stadsvandring.

Leif P.

Stugträff nummer 1

blev det den 13 sept. Då var vi 13 medlemmar som samlades vid stugan i Dörröd för att gå en runda i skogen. Den här gången hade vi mer tur med vädret än vid förra stugträffen (då det blev störtregn och åska). Nu var det visserligen mulet men ganska varmt för årstiden, möjligen var det lite blött i skogen, men det var jätteskönt att gå på de mossiga stigarna och känna doften av den begynnande hösten.

Jag kom lite på efterkälken, eftersom jag passade på att titta efter svampar. Jag hittade också, som jag trodde, kantareller och skyndade mig att plocka hela näven full. (Men när jag kom tillbaka till stugan, såg jag, att det var taggsvamp men med ungefär samma färg som kantareller. Det blev mums för maggen, då jag stekt dem därhemma.)

När vi kom tillbaka till stugan efter drygt 3 km skogs promenad, hade Eja och Evert slutit upp. Och det var dags att ta fram fikaten, som nu smakade väldigt gott.

Så tog Frank fram dragspelet och Evert fiolen och deras musik inspirerade oss till allsång, varför Boel plockade fram allsångshäften, så vi skulle kunna hänga med spelemännen. I eldstaden sprakade en brasa, så det var mycket mysigt alltsammans.

Men till slut var det dags att bryta upp efter en mycket trevlig stugträff. Gertrud

DET VAR DÅ DÅ.

Man säger ju – TAG VARA PÅ DITT LIV, DET GÅR INTE I REPRIS!

Men tisdagen den 6 oktober 1998 hände något. En liten bit av mitt liv spelades upp igen.

Kjell och Barbro Wihlborg hade samlat många av oss som tränade i Bokskogen, som tävlade mot varandra i motionsloppen. Vi som gnabbades och pikade varandra. VI SOM TRIVDES TILLSAMMANS "I VÅTT OCH TORRT". (På 50-60-70-80-90-talet.)

Efter en fika fick vi se en kavalkad av bilder och med Kjells och övrigas kommentarer, DÅ VAR MAN PLÖTSLIGT EN FÖRSKRÄCKLIG MASSA ÅR TILLBAKA I TIDEN.

JAG VILL DIT IGEN!

Man påminde varandra om gamla minnen. Man förvånades över att alla såg likadana ut som då, inte äldre. Hernetz Gustavsson påminde mig om att det var 53 år sedan vi träffades första gången. Han såg inte ett dugg äldre ut i dag. Tydligt konserverar idrotten folk.

LÅT OSS GÖRA OM DESSA TRÄFFAR OFTARE. Vi BEHÖVER LÅTA LIVET GÅ I REPRIS.

TACK, BARBRO OCH KJELL! Håkan Troedsson

ÄR AMALGAM FARLIGT?

Så stod det i programmet för den 8 oktober och vi få (9 personer), som kommit till klubblokalen, fick verkligen en hel del att tänka på.

Torsten Lindell från Kristianstad, en gammal frisksportare som tävlade för oss på 50-talet (kastade diskus och stötte kula), har en son och fru som blivit mycket hårt drabbade av amalgamförgiftning. Han har därför lagt ner mycket tid och energi för att ta reda på så mycket som möjligt om denna sjukdom.

Det var skrämmande uppgifter och fakta han redovisade. Bland annat visade han en videofilm, där flera läkare och andra personer redovisade sina forskningsresultat.

Tyvärr var vi som sagt bara 9 personer, som fick ta del av detta, men så är det nu i klubben, när vi bjuder på något program. Leif Persson

Stugträff nummer 2

avhölls sönd. 18 oktober. Den här gången var vi 7 människor och en hund, som gick samma promenad som den 13 sept. Vid detta tillfälle lyste i alla fall solen, men det var friska vindar i trädtopparna.

Väl tillbaka vid stugan gladda vi oss åt att Börje hade fått upp värmen inomhus. Nu hade medlemsantalet ökat till 11. Martin värmdes ärtsoppa i en gryta på spisen och gjorde i ordning vaniljsås till en stor äppelkaka, som han hade med sig. (Äpplena kom från äppelträd utanför stugan.)

Det var jättegott, tack ska du ha, Martin!

Det var meningen, att vi skulle ha allsång till musik från Everts fiol och Franks dragspel. Men det blev mest berättandets eftermiddag. Börje läste upp historier från sitt arbete på "Skånskan", Håkan Troedsson berättade om en del av sina resor världen över (bl.a. om sitt sköldpaddprojekt) och många andra hade saker att berätta. Så gick tiden.

Några medlemmar med Martin i spetsen tänkte företa en längre vandring och eftersom det var Martin som körde bussen, i vilken jag och Frank åkt till stugan med, så jag måste lifta med någon annan in till staden. Börje var så snäll och skjutsade hem mig från denna trevliga stugträff.

Frank och tre andra gick alltså en lite längre sträcka, ca 7-8 km, Järnhatten och Kullatorpet (STF) och åter, en härlig vandring i höstsol och med friska vindar. P.S. Rätt som det var kom en medlem till med snabba steg ifatt oss, så var vi fem som gick denna längre sträcka. Gertrud (och Frank)

Vandring Yddingen runt sönd. 25 okt.

Vi, några medlemmar i MFK, åkte med klubbussen ut till startområdet. Vi hade funderingar på hur det egentligen skulle se ut i terrängen efter den senaste tidens oupphörliga regnande. Men det konstaterades, att det var rätt hyfsat, med undantag av vissa ställen, bl.a. vid vätskekontrollen, där det var en rejäl dy- och lerpöl, som orsakade att fotfästet gav vika för många löpare...! Avvek gjorde också vi, en genväg på ett par kilometer. Sen mötte vi den långa raden löpare... så det blev på stället marsch, men vi fortsatte dock till målområdet, ackompanjerat av regn och en gnuttu hagel. En härlig fika avslutade vandringen. Löpningen var enligt hörsägen inte av bästa kvalitet, men kan man begära annat?? Men löpare – och vandrare – är ett härdigt släkte!! Frank M.

ÄKTA POSITIVT TÄNKANDE

När jag vaknade i morse, kände jag mig på dåligt humör. Men det var jag bara glad för. Det visade ju, att jag hade känslor.

Sedan tog jag barnsalva i stället för tandkräm på tandborsten. Då förstod jag, att även den bäste kan göra fel. Jag kände mig djupt tacksam för den insikten.

När jag öppnade kylskåpet, föll ett mjölkpaket ut, gick sönder samt nedstänkte mina skor och byxor. Jag intalade mig, att det var bra för ovanlädret. Och byxorna hade jag ändå tänkt byta.

Under tiden kokade frukostkaffet över. Det fick mig att komma ihåg, att kaffe på tom mage är hälsovådligt.

Just som jag slagit igen ytterdörren, märkte jag, att jag hade glömt nycklarna.

- Den stunden, den sorgen, nynnade jag och tänkte positivt på att jag inte behövde bryta mig in förrän efter arbetet.

Att de nya byxorna fastnade i cykelkedjan och att jag körde rakt in i grannens häck, spelade egentligen ingen roll.

- Tur att det inte var ännu dyrare byxor, mumlade jag glatt. Och att det inte var grannens HÄCK, tillade jag muntert och vitsigt.

På jobbet tog jag in kaffekoppen till skrivbordet och råkade spilla ut det mesta på manuset till kvartalsrapporten.

- Det kunde ha varit värre, det kunde ha varit årsrapporten! ropade jag ut i korridoren. Tur att det bara var ett fjortondagarsjobb som blev förstört! Och förresten hade jag ändå tänkt arbeta om det!

Till lunch tog jag en råkostallrik och bet av en tand på en liten sten. Just den tanden hade alltid varit lite sned, så jag bad tandläkaren att dra ut rasket.

- Lika bra att bli av med den fula tanden, tänkte jag och kände mig uppåt.

På hemvägen skulle jag ta ut pengar, men mitt kort försvann in i bankomaten och kom inte ut igen – fast jag genast på minuten bankade.

- Nåja, de pengarna hade jag ändå bara gjort av med, filosoferade jag lugnt och tvingade mig till en stunds känslo- och tankeställande mental avslappning.

Låssmeden ville inte ha mer än 450 kronor. Och explosionen, när jag sedan knäppte på TV:n, blev inte särskilt kraftig. Nu kunde jag äntligen skaffa mig en sådan där tvåbildsapparat som jag drömt om. Och omtapetseringen har ju länge varit på tapeten. Så bra att jag fick en anledning att sätta igång!

- Det är fint att tänka positivt, tänkte jag positivt och kastade mig på sängen, så att benen – sängens alltså – vek sig. Annars vet man inte, vad som kunde ha gått snett i dag!

HISTORIK ÖVER NAËMI SEWERIN

Hon föddes i Vaxholm 1906 och växte upp i Laholm i Halland. Hon tog sin lärarexamen i Landskrona 1927 och tjänstgjorde som folkskollärare från 1928 (B3-, B2- och B1-skolor i Småland och Skåne) till 1970.

Hon blev ordinarie 1932 i Valdshult i Småland. Från 1944 hade hon olika vikariat i södra Småland och norra Skåne, bland annat i Lerdala utanför Värnamo 1946-1949 och i Hultatorp i norra Skåne 1954-1959.

Själv hade jag henne som lärarinna i fem år (1948-1953), vilket minsann inte var någon fördel. Hon favoriserade inte alls sina egna barn (jag har två syskon).

Hon fick en ny ordinarie tjänst i Stävie utanför Lund från 1962 och pensionerades 1970. Då hade hon bott i Malmö sedan 1965.

Under 40-talet införde hon skollunch, som hon serverade själv. Jag glömmar aldrig, hur gott det var att doppa en bit knäckebröd, med äppelmos på, ner i koppen med varm mjölkchoklad.

Hon använde sig inte av aga i skolan och var även före sin tid, när det gällde sättet att undervisa. Hon satte undan kateder och skolbänkar och lät skolbarnen sitta vid vanliga bord. Ibland flyttade hon ut undervisningen i naturen. Geografi, naturkunskap och mycket annat gick bra att utföra ute i skogen.

När hon hade alla klasser på en gång (B3), fick de stora barnen hjälpa de små, när det behövdes.

Hennes sätt att undervisa var inte populärt hos skolstyrelserna, men barnen var belåtna och lärde sig mer än i en ”vanlig” skola. Numera börjar man använda detta sätt att undervisa, så man kan verkligen säga, att hon var före sin tid.

I unga år blev hon medlem av IOGT och 1995 fick hon 75-årsdiplom. Vid sidan av all den tid hon lade ner på skolarbetet hann hon också med att leda teater- och studiecirkel samt barnverksamhet i olika IOGT-föreningar.

Hon var outtröttlig när det gällde trädgårdsarbete. Tillsammans med min pappa hade hon ett hus i Tannåker (norr om Ljungby), där hon jobbade under sina skollov, i de flesta fall sedan hon cyklat en lång väg hem från den skola, där hon för tillfället var anställd. Intresset för trädgårdsarbete inspirerade henne till att anlägga skolträdgårdar och skolbarnen fick lära sig så och plantera växter.

I Malmö blev hon medlem i Vita bandet, där hon var sekreterare under en del år.

De utslagna och fattiga i Sverige och utomlands ömmade hon mycket för. På RIA-byrån i Malmö (Rådgivning i alkohol- och narkotikafrågor) var hon en flitig medhjälpare, så länge hon orkade. Hon sökte hjälpa och trösta dem som hade problem, hon fyllde RIA med blommor från sin trädgård m.m.

I Kyrkans U-lag och senare Kristen U-hjälp samlade hon in pengar till nödställda i Malmö, ja, i hela världen. Hon hjälpte även till med evangelisationen. Varje månad såg hon till att skicka en liten slant till ett otal välgörenhetsorganisationer.

Hon var medlem i en mängd föreningar med fred, nykterhet, drogfrihet m.m. på programmet.

Hon var under hela sin livstid trogen frisksportens ideal: en sund själ i en sund kropp.

In i det sista, tills förmågan och orken tröt, försökte hon hjälpa till. Men allt har en gräns. Hon var tvungen att sälja sitt lilla hus, som hon ägt i Malmö sedan 1974, och bodde ett kort tag i lägenhet, tills hon efter en olyckshändelse med lårbensbrott som följd kom till Sommarstadens sjukhem i Malmö.

Efter en andra operation orkade hon inte längre utan avled lugnt och stilla på ortopedien på MAS tisdagen 11 augusti 1998.

Kulturarvet vi fått förvaltar vi katastrofalt illa

Naturfolk tvingas bort från sina boplatser. Turismens och industrins intrång med exploatering på känsliga områden tar död på den kultur som finns kvar. Hotet växer upp som svampar och infödingar tvingas flytta över till ”civilisationen”.

Vi älskar små byar, små infödingssamhällen, bymarknader, fiskelägen etc. Exploateringen utplånar dessa små smultroställen, som aldrig kommer tillbaka – allt är då ”stenöken”.

Regnskogar, djungler och tropiska skogar

täcker bara några procent av Jordens yta men ger hem åt mer än 50 procent av alla djurarter som finns. Många som inte finns någon annanstans. När dessa skogar är borta, försvinner också 50! procent av alla Jordens djur. Och många växtsorter som måste leva här.

Visste du, att dessa skogar skövlas i en takt som motsvarar en fotbollsplans storlek per sekund? Utan att man återplanterar. Växter och djur utrotas i en takt som vi inte kan ana.

Skogarna tar hand om den farliga koloxiden – som påverkar växthuseffekten och är mycket farlig för oss människor – behåller den skadliga delen och släpper ut, i obundet tillstånd, det livsviktiga syret. Skogarna ger oss hälften av allt syre som finns. Man kan drastiskt säga: utan skogarna kvävs vi.

När skogarna försvinner, finns ingenting som suger upp markens fuktighet. Man får sterila ”öknen” och vattnet söker sig andra vägar med översvämningar och katastrofer som följd.

Alla djur överallt på jorden är beroende av varandra i ett oändligt ekosystem, ett kretslopp som vi bara inte kan föreställa oss. Ett system så fint, så otroligt, som ingen människa skulle kunna återställa. Vi kan inte ana följderna, om vi bryter en enda länk i detta system, små osynliga varelser som ger mat till löss, som sedan mjölkas av myror och ätes av nyckelpigor osv i ett oändligt kretslopp. Alla fåglar, alla andra djur, hur mycket glädje skänker väl inte allt detta oss, våra barn, våra gamla och oss själva.

Fiskarter utfiskas och många fångas, innan de är könsmogna och kan föröka sig = ROVDRIFT. I den tysta Världen – i havet – finns en artrikedom, en skönhet, en färgprakt som är någonting helt otroligt för oss som lever ”ovanför”.

Varje år försvinner mer än 1.000 olika djurarter från vår Jord och lika många växter. På 10 år, på 100 år!

Tänk efter, vad alla växter omkring oss betyder! Inom en icke avlägsen framtid finns kanske inga blommor i skogen, inga harar på fälten, inga bin och humlor som pollinerar. Och då, min vän – då är det snart vår tur. VI HÅLLER ALLTSÅ PÅ ATT UTROTA OSS SJÄLVA.

VI MÅSTE REAGERA OCH AGERA – DU OCH JAG, I DAG! INTE I MORGON!

LÄS, TÄNK, TÄNK VIDARE!

Malmö i juli 1998 Håkan Troedsson Enhögsgatan 9, 212 31 Malmö 040-49 62 66, 18 66 20

Kort introduktion om ”Nigth watch” på Sekania.1993

Ett uppdrag för Sea Turtle Protection Society of Greece.

Klockan är 04.15 på morgonen. Jag har nu varit här tre och en halv tim. och ännu har det inte hänt någonting.

Ovanligt lugnt, när man tänker på att under några få veckor kommer det upp mellan 50 och 90 sköldpaddor varje natt. Kommer upp från havet till denna beach – Sekania – en av de mest aktiva stränder i världen för just denna art av havssköldpaddor.

I mitt jobb ingår bl a att samla data om dem som kommer upp, lokalisera, mäta, märka dem (ge dem en identitet) och mycket annat. Hon får inte märka min närvaro, men ändå känns det som om jag vanhelgar någonting heligt. Även om jag hjälper arten att leva vidare, så gör jag – på något sätt – ett visst intrång i det naturliga. 99 procent av oss människor skövlar, förgiftar, fördärvar vår värld, så detta lilla intrång för att rädda en liten del må kanske vara oss förlåtet.

Det här är en bedövande vacker plats, totalt oförstörd, lugn och fridfull. Det är därför sköldpaddorna kommer, det är därför de återkommit under hundratusen år – och mer. Jag skulle kunna glömma allt och stanna här, om inte det var för de skimrande, kulörta ljusen och det ständiga bom, bom, bom från diskoteken långt bort i väster andra sidan bukten. Kontrasten är total och det är inte svårt att välja, vad man föredrar.

OCH NU, nu ser jag henne sakta höja sig från vågornas skvalp. Det är tre år sedan hon var här sist. Sakta, försiktigt, behärskat lämnar hon nu sina domäner och bestämmer sig för att besöka denna farliga värld. Till synes smärtsamt ”hasar” hon sakta denna kolossala kropp upp på stranden. Hennes sinnen är på helspänn, hon är alert och kollar allt.

Hon är en fullvuxen loggerhead-sköldpadda, ca en meter lång och väger ca 100 kg. Hon går i fruktan för sitt liv. I havet, i hennes värld, flyr hon lätt undan, men här i vår värld...

Till sist blir hon lugn och tillfreds. Hennes långa sökan är över och på den strand, hon är född, där vill hon börja gräva. Först en ”body pit” – en grop/håla, där hela kroppen kan sjunka ner en bit. Därefter ”egg-chambern” – äggkammaren, vilken hon med en skulptörs skicklighet gräver med bak-

flipperna. När hon är klar, startar hon äggläggningen - i snitt 120 ägg – och nu är jag alldeles bakom henne. Utan att hon märker mig. Annars skulle jag icke kunna utföra mitt jobb rätt. Jag ligger platt på sanden – ibland i upp till två – två och en halv tim. – spänningen är stor och man andas tungt. Jag väntar på att det ska bli tid för mitt jobb.

Några centimeter framför mig ser jag nu mer än 200 milj. år av utveckling. Jurassic Park? Forget it! Just nu är mina upplevelser enormt stora.

Nu börjar äggen att droppa ner i äggkammaren. Hon andas djupt och kontrollerat och bakflipperna lyfts såsom i en krystning.

Naturen kräver att för EN enda överlevande måste 999 dö. Jag ser just nu EN av 1.000, en som naturen utvalt att få överleva. Här finns också en lättare grad av föroreningar. En slemmig hinna täcker hennes sköld och denna ger liv åt ett plankton (det finns även döda plankton). Dessa plankton är försedda med grön och vit fosfor som slår ut som stjärnljus, speciellt när jag kommer närmare med min hand. Universum ovan oss är som en spegel av hennes existens. Mörk och stjärnklar samtidigt. Det finns inte ord för den skönhet och den stämning som jag upplever.

Nästet är lagt och hon fyller igen äggkammaren. Jätte kroppen rör sig från sida till sida och nu börjar mitt jobb. Jag mäter henne, undersöker och noterar ev. skador m m. Och nu ger jag henne en identitet, ett nummer – A332. 200 milj. års utveckling har just blivit klassificerad och någonsans i Aten väntar en computer på att sluka dessa uppgifter.

Sakta vänder hon tillbaka till havet efter att ha kamouflerat platsen och ”begravt” mig i sand. Det är tid för henne att gå hem, hon är trött, mycket trött. Det har blivit 2 ½ tim. på denna plats ca 15 meter från vattenlinjen. Jag funderar hela tiden över vad som väntar henne. Skall jag få möta henne igen? Så som jag haft förmånen vid några tidigare tillfällen av hennes kolleger. I år eller nästa år?

Det blir aldrig någon ”nästa gång” för A332. Hon har endast fyra timmar kvar att leva. Utkommen i havet vilar hon, tar det lugnt, går upp och andas – kan jag tänka mig. En speedbåt kommer emot henne i hög fart utan att ta hänsyn till alla sköldpaddor som finns i bukten. 6 knop är den tillåtna maxhastigheten, men ofta rör det sig om mycket mer. Ofta upp till 30 knop. Motorn passerar henne, hennes sköld hackas i bitar, havet var ingen säker plats för henne. En skönhet är borta.

Marodören skryter och skrävlar över vad han har gjort för kompisarna och blir populär. Gasen i botten och visa att jag gör vad jag vill. Det är som en vild, hänsynslös rit. Hon hade 200 milj. år av utveckling bakom sig och 30 år av liv framför sig. Hon föddes någon gång på 50-talet. Naturen gav henne EN chans av 1.000 och hon tog den.

Vi fann henne några dagar senare, när vår båt ”Zodiac” var på väg för nya uppdrag.

Denna säsong – 1993 – har S.T.P.S.-volontärer funnit ytterligare 8 st döda sköldpaddor, som blivit ihjälkörda av speedbåtar. Dessutom fann vi en svårt sargad som levde – men led ohyggligt – och som dog efter några timmar. Det var svårt att se hennes bedjande ögon som ”sade” – hjälp mig – eller – hjälp mig, förkorta mitt lidande.

Vi fann också något som var fruktansvärt motbjudande och ovärdigt. Man hade – för att dölja det skadade djuret – bundit ett cementblock vid framflippem och låtit det sjunka ner i djupet. Kanske detta djur fortfarande var vid liv, då det sänktes. Efter en tid, då likprocessens jäsning inträdde, flöt det – trots cementblocket – upp till ytan och

vi fann det flytande. Detta vållade stor uppståndelse och publicitet i grekiska tidningar och TV.

Totalt har vi funnit 9 ihjälkörda sköldpaddor i år, men hur många har vi INTE funnit.

Malmö/Zakynthos juli 1993 Håkan Troedsson

Tillägg: Något år senare lyckades vi få myndigheterna över på vår sida, då det gällde totalförbud för snabba båtar i känsliga delar av Laganas-bukten. Många bevis och upprepade uppvaktningar ända upp i regeringsnivå gav till slut resultat. Men vi fick en massa fiender som skulle "döda oss" – båtägarna och de som drev vattenskidskolor.

Men det är vi som är gäster på sköldpaddornas domäner och måste visa respekt för detta.

Riksläger i Hjo 1998

Många Skånefrisksportare hade planerat att åka till årets läger i Hjo och bara njuta efter att ha fått jobba, jobba... året innan. Från Malmö FK blev vi bara ett 20-tal.

Årets arrangörer Västergötland hade inte samma tur med vädret som lägret i Herrevadskloster kunde erbjuda. Invigningen avverkades på rekordtid, inga långa tal, i stället spelade man upp ett teaterstycke. Regnkappor och paraplyer var den klädsel som var lämpligast att ha för att inte bli dyblöt. Men humöret var det inget fel på.

Arrangörerna hade en idrottshall att tillgå och som framgått i tidningen Frisksport så var det flera stora tält för serveringar, föredrag m.m. Programmet var inte så späckat som åren innan utan det blev mer tid över, t.ex. för att upptäcka Hjos pittoreska gränder.

Under veckan avverkades ett antal idrottstävlingar i vanlig ordning, framgångarna blev både positiva och negativa. Håkan Karlsson blev "bara" tvåa i Helenska mångkampen. Hade han haft ännu en fråga rätt, så hade det varit ombytta roller. Nu vann Hans Ydremark, Annebergs FK.

Skånes H-D 18 år vann ungdomsstafetten, i övrigt blev det inga guldmedaljer.

Själv var jag ganska lat på grund av ett krånglande knä, men en dag var det en utflykt till Tiveden med en besvärlig terräng. Jag klarade strapatserna trots mitt handikapp.

I slutet av veckan var det den årliga hantverksmässan i Hjo, ett uppskattat inslag i lägerveckan, tillika sken solen både på fredag och lördag.

Avslutningen var på lördagskvällen men man märkte att ett flertal frisksportdeltagare hade packat, de anade väl att regnet var på gång. Vi som stannade kvar fick våra tältdukar ännu en gång duschade natten till söndagen, men efter regn kommer solsken och så blev det även denna gång. Innan rivningen av tältet skulle ske, så hade "vår herre" fixat både sol och friska fläktar, som gjorde att grejorna blev torra, innan hemfärden kunde påbörjas.

Summering av lägerveckan: bra arrangemang, nya djärva grepp för att förnya frisksportrörelsen. Ingvar

Löparfestivalen 16 augusti 1998

Årets upplaga av Löparfestivalen gick så att säga i gamla hjulspår. Vår trogna funktionärsstab fanns på plats. I årets tävlingar blev målgången förlagd till grusplanen på grund av ombyggnaden av Malmö Idrottsplats.

Vi hade tur med vädret, det var perfekt löpväder, lagom varmt, svag vind. 2 400 personer hade anmält sig, dessvärre en nedgång med drygt 400 från fjoråret. Man kan undra, varför intresset för motionslöpning och arrangemang av detta slag svalnat. Festivalflanörerna föredrar tydligen "matstritan", som i många stycken inte är bra för figuren och hälsan.

Arrangemanget i övrigt: det är fin service, många priser m.m. som arrangörsklubbarna Heleneholms IF och Malmö Frisksportklubb bjuder på.

Ungdomarna upp till 9 år inledde som vanligt, det var full rulle från första början. Man kunde snabbt urskilja, vilka som var de verkliga talangerna. Vi i klubbarna hade varit jättegglada, om dessa individer hade sökt sig till våra friidrottsskolor.

Kl 13.00 var det dags för start av Segerundan, som i år firade 25 år. Närmare 1 200 var anmälda. Storfavoriterna Göran Axelsson och Ann Bettner, MAI, vann överlägset. Görans segertid blev 33.40 på den knappt 11 km långa banan. Ann Bettners tid blev 43.10.

Malmö FK:s bästa man (kvinna) blev Eva Thulin, 59.21. Inför nästa års tävlingar får vi hoppas, att skåningarna inser, att motionslöpning är en trevlig sport och samtidigt kostnadsmässigt den billigaste investeringen för en god hälsa. Och som arrangör hoppas vi att rekordet från 1993 kan knäckas, då var det 5 591 stycken anmälda.

Till sponsorer, funktionärer och medarrangörer får vi framföra ett Stort Tack. Utan Er medverkan hade tävlingen ej kunnat genomföras. Malmö FK Ingvar Carlsson PS. Bertil Karlsson, MFK, genomförde sin 25:e Segerunda och som ni kan se av sluttiden, tog Bertil det ganska lugnt. Utöver Bertil genomförde följande deltagare sin 25:e Segerunda:

Sven Bergqvist, Perkas Karlsson och Lars Gustavsson. Tävlingssektionen ber att få gratulera till prestationerna.

Du, som tänker köpa julklappar. Malmö FK har träningsoveraller, skidkläder, nya skidmössan m.m.

Kontakta Ingvar! Tel. 26 64 67

Förbundsmöte i Stensund

För första gången tog jag mig tid och var (ende skåning) på Förbundsmötet i Stensund 16 – 18 oktober. Mötet gick snabbare än vanligt, det kunde formellt ha avslutats redan på lördagskvällen. Men eftersom "folket" var inbokat till söndag, så bedrevs ett grupparbete för att hitta nya idéer för att fånga fler svenska medborgare att tända på frisksportarnas breda verksamhet.

Man kan tycka, att Frisksportförbundet är en grupp vete-raner, men det stämmer inte helt, för på detta möte fanns många nya unga påläggskalvar, som kan ta över efter de gamla arbetsmyrorna.

En pigg 81-åring (fyllde år 17/10) hamnade i grupparbetet för ungdom. Där fick vi bevis på att äldst ska ha mest erfarenhet att delge sina åsikter, sen får väl ungdomen och styrelsen utvärdera det hela.

Mötet i övrigt stötte inte på några motstånd, när det gällde motioner.

Det blev tid att titta på vattenbruket, båtbyggeriet m.m. Vid vistelsen på Stensund var vädret grått och regnigt, så det var som gjort för att vara inne och göra nytta.

Ingvar

Barnens Vasalopp tisdagen 1 december 1998

Soligt och glatt, många vurpor och skrott

"Jag vet hur man gör, för jag har sett på TV", sa en pilt till mig, när jag försökte instruera honom, innan han gav sig av lite vingligt i spåret...!! Så var jargongen och om det ville låta så i fortsättningen också...?? Annars var det livligt som vanligt med allehanda vurpor men framåtanda... någon hade visst rekord i antalet rundor från förra året – 36 rundor? Ordning i köerna var det, det tycktes vara

mycket bättre denna gången... bra, och pressen på oss var mindre. Men bindningarna... puuhhh....!!! Fast det är ju klart, man förstår ju att inställningen till skidor nog är en annan längre uppåt landet. Men anslutningen är mycket bra i Malmö, nyfikenhet? Men stövlar är inte bra i skidbindningar i nuvarande form, ej heller platåskor eller dylikt, men man tager vad man haver... Något annat är ej någon idé här i vårt snöfattiga Skåne!!! Humöret var det inget fel på vid intervjuerna i högtalaren! Men fortfarande är det märkvärdigt tyst om Frisksportarnas insatser (cirka 15 st var där och hjälpte till). Och tur med vädret hade vi, det regnade ju inte! Även om det sved i fingrarna på många, så sken i alla fall solen på barnen... Frank M.

Heder och tack åt alla er Frisksportare, som ställer upp i Barnens Vasalopp år efter år!

Inför skidsäsongen 1998 – 1999

I sedvanlig ordning kommer Malmö FK att fixa skidspår, om det bara finns snö, på Bulltofta, golfbanorna Bokskogen och Romeleåsen. För att få upplysningar om var spår finns, ring Malmö FK tel. 98 22 01 eller Fritid Malmö tel. 342611 (Bulltofta). Följande gäller för Romeleåsen:

Vi har möjlighet att duscha. För att sätta värde på golfklubbens erbjudande, betala 15 kr per gång till MFK, så sän-der vi in avgiften vid skidsäsongens slut. Märk avin med "Dusch Romeleåsen". Skräpa inte ner, varken ute eller inne. Ingen vallning inomhus. Spåren kommer att utgå från P-platsen nere vid Milgården, där Du även parkerar. Troligen kommer en snöröjningsavgift att uttagas de helger vi måste anlita extra snöröjning för att det skall fungera. Kör inte upp med slitna sommardäck, om väderleken och vägen är dålig. Med dessa ord hoppas alla skidentusiaster på en vinter med många tillfällen för skidåkning. Ingvar